

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
4.Bf.121/2018/6. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2018. év október hó 25. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t :

Az emberölés bűntettének kísérlete miatt a vádlott ellen indult büntetőügyben a Budapest Környéki Törvényszék 2018. január 30. napján kelt 17.B.37/2017/33. számú ítéletét annyiban változtatja meg, hogy a vádlott előzetes mentesítését mellőzi.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban felmerült 20.525,- (húszezer-ötszázhuszonöt) forint bűnügyi költséget a vádlott viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A Budapest Környéki Törvényszék a 2018. év január hó 30. napján kihirdetett 17.B.37/2017/33. számú ítéletében a vádlottat bűnösnek mondta ki testi sértés bűntettében [Btk. 164. § (1) bekezdés, (3) bekezdés], amiért őt 8 hónap – végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett - szabadságvesztésre ítélte.

A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben állapította meg és rendelkezett arról is, hogy a vádlott a szabadságvesztés végrehajtás esetén a büntetéséből legkorábban annak 2/3 részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

Az elsőfokú bíróság a vádlottat előzetes mentesítésben részesítette.

Rendelkezett továbbá a szabadságvesztés végrehajtása esetén a vádlott által előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, az eljárás során lefoglalt tárgyak további jogi sorsáról, valamint kötelezte a vádlottat a bűnügyi költség megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a vádlott és a védője enyhítésért, az ügyész téves jogi minősítés és súlyosítás végett jelentett be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.352/2017/3. számú átiratában az ügy tanácsülésen történő másodfokú elbírálását indítványozta. Kifejtette, hogy álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok megtartásával folytatta le az eljárást, az ítéleti tényállás azonban részben hiányos, részben iratellenes megállapításokat tartalmaz. Egyebekben az ítéleti tényállás megalapozott, a bíróság indokolási kötelezettségének eleget tett. A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a bűncselekmény jogi minősítését már nem vitatta. Összességében a tényállás pontosítását, a szabadságvesztés és a próbaidő tartamának súlyosítását, valamint az előzetes

mentesítés mellőzését indítványozta, egyebekben pedig az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását szorgalmazta.

A Fővárosi Ítéltábla az ügyben nyilvános ülést tartott a Be. 599. § (1) bekezdése értelmében. A nyilvános ülésen a vádlott védője az írásbeli fellebbezésében foglaltakat változatlanul fenntartotta. Ennek lényege szerint az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok maradéktalan megtartásával folytatta le az eljárást, a szükséges és lehetséges bizonyítékokat teljes körűen feltárta, azokat logikusan és okszerűen értékelte, és indokolási kötelezettségének is eleget tett, ezért az elsőfokú bíróság ítélete megalapozott, a történeti tényállás a másodfokú eljárásban is irányadó. A védő ugyanakkor annak a meggyőződésének adott hangot, hogy az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés mértéke eltúlzott joghátrány, és túlmutat a törvényben meghatározott büntetési célokon. Az elsőfokú bíróság nem értékelte a valóságos súlyának megfelelően a vádlott beismerő vallomását, az elkövetéskori aktuális tudattartalmát, amely az eshetőleges szándékban nyilvánult meg. A fentiekkel szemben az enyhítő körülményeket nem értékelte a valódi súlyuknak megfelelően az elsőfokú bíróság, így azt sem vette figyelembe, hogy a vádlott az elmúlt években mind mentálisan, mind egzisztenciálisan és fizikailag is tönkrement. Összességében a védő elsődlegesen a kiszabott büntetés enyhítését, másodsorban a súlyosítást célzó ügyészi fellebbezés elutasítását indítványozta.

Az ellentétes irányú fellebbezések közül mindössze az ügyésznek az előzetes mentesítés mellőzésére irányuló perorvoslata alapos.

A másodfokú bíróság a fellebbezéssel sérelmezett ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt felülbírált a Be. 590. § (1) bekezdésében írtak alapján. A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének megalapozottságát, az ítéletnek a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására, intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezéseit, valamint az indokolás helyességét és az eljárási szabályok megtartását arra tekintet nélkül bírálta felül, hogy ki, milyen okból fellebbezett.

A felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárásjogi rendelkezéseket maradéktalanul megtartotta és olyan eljárási hibát nem vétett, amely az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését eredményezte volna. A Budapest Környéki Törvényszék a rendelkezésre álló és általa beszerzett bizonyítékokat egyenként és összességében is megvizsgálta, azokat értékelte, egybevetette, majd ennek eredményeként mérlegeléssel állapította meg a történeti tényállást. A bizonyítékok között értékelte a vádlott részbeni ténybeli beismerő vallomását, a sértett nyilatkozatait, a tanúvallomásokat, és a különböző szakterülethez tartozó orvosszakértő véleményeket. Ugyancsak értékelési körébe vonta a pszichológus szakértői véleményt, és az egyéb okirat bizonyítékokat. Mindezek gondos és logikus mérlegelésének eredményeként vonta le a következtetést a vádlott bűnösségére. Részletesen megindokolta, hogy mely bizonyítékokat és miért fogadott el, illetve, hogy másokat miért vetett el. Az elsőfokú bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenysége során logikai hibát nem vétett, és okszerű következtetést vont a vádlott bűnösségére.

A másodfokú bíróság a fellebbviteli főügyészszéggel ellentétben nem találta az elsőfokú ítéletet megalapozatlannak. A fellebbviteli főügyészszég átiratában azt emelte ki, hogy az álláspontja szerinti részbeni megalapozatlanság a tényállás részbeni hiányosságára, illetve a tényállás részbeni iratellenességére vezethető vissza. A fellebbviteli főügyészszég által indítványozott – a történeti tényállás kiegészítésére vonatkozó – részleteknek a bűncselekmény bizonyítása, valamint jogi minősítése szempontjából különösebb jelentősége nincsen. Így a másodfokú bíróság álláspontja szerint nem volt szükség annak a ténynek a rögzítésére, amely szerint a vádlott és felesége az elmúlt 15 évben mindketten megszegték házastársi hűségüket. Ugyancsak nem volt sem a tényállás, sem a

jogi minősítés körében jelentősége annak – tekintet nélkül arra, hogy az elsőfokú bíróság által e körben megállapított tényállás igaz-e vagy sem –, hogy a bűncselekmény elkövetése után a vádlott hosszú ideig ápolta a beteg feleségét. E körülmény már csak azért sem bír különösebb jelentőséggel, mert nem a felesége volt a bűncselekmény sértettje, továbbá a rendelkezésre álló iratokból az is kétségtől megállapítható, hogy a vádlott nem ápolta, gondozta a feleségét. Mindezek a körülmények tehát az ítélet táblája álláspontja szerint érdemben nem befolyásolták a történeti tényállást, és az annak eredményeként megállapított jogi minősítést.

A Budapest Környéki Törvényszék helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján nem lehetett kétséget kizáró módon bizonyítani, hogy a vádlott a cselekmény elkövetésekor – akárcsak eshetőlegesen szándékkal is – a sértett megölésére törekedett. Az orvosszakértői vélemények alapján a sértett fojtogatására vonatkozó vádirati megállapítások szintén nem nyertek bizonyítást, emellett pedig az ügyészség sem tett a vád tárgyává semmiféle további olyan többletmagatartást, amely alapján a vádlott ölési szándékára lehetett volna következtetni. Az elsőfokú bíróság részletesen megindokolta, hogy a vádlott elkövetéskori aktuális tudattartalma mindössze a testi sértésre irányult, mert az alanyi és tárgyi tényezők körében nem merült fel olyan adat, amely az ölési szándék irányába mutatott volna.

Helyes ténybeli következtetés alapján jutott arra a meggyőződésre az elsőfokú bíróság, hogy a vádlott magatartása a Btk. 164. § (1) bekezdésében meghatározott és a (3) bekezdés szerint minősülő súlyos testi sértés büntettének minősül. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy – bár ezzel a törvényszék nem foglalkozott – a rendelkezésre álló adatok, bizonyítékok alapján a súlyosabb bűncselekmény kísérlete sem volt megállapítható. A törvényszék kifejtette ugyan, hogy a ténylegesen bekövetkezett sérülésekhez igazítva állapította meg súlyos testi sértés büntettében a vádlott büntetőjogi felelősségét, de nem foglalkozott az esetlegesen szóba jöhető súlyosabb bűncselekmény kísérletének lehetőségével. Ennek ellenére sem tévedett a minősítéskor, mert a rendelkezésre álló bizonyítékok – elsősorban és kiemelten a sértettől készült orvosszakértői vélemények – alapján egyértelműen megállapítható, hogy az életveszélyt okozó testi sértés büntettének kísérlete sem volt a vádlott terhére róható, mert nem tanúsított olyan magatartást, amely alapján erre lehetett volna következtetést vonni. Ezt sem az objektív, sem pedig a szubjektív bizonyítékok nem támasztották alá. Mindezekre tekintettel a bűncselekmény minősítése során is helyesen járt el a Budapest Környéki Törvényszék, amikor a vádlott bűnösségét a Btk. 164. § (1) bekezdésében meghatározott és a (3) bekezdés szerint minősülő súlyos testi sértés büntettében állapította meg.

A büntetés kiszabása körében az elsőfokú bíróság általában helyesen sorolta fel a vádlott javára szóló enyhítő és a terhére értékelendő súlyosító körülményeket, azonban azok több helyen pontosításra, kiegészítésre szorulnak.

Így tévedett az elsőfokú bíróság, amikor azt állapította meg, hogy a vádlott testi sértésre irányuló cselekményét eshetőlegesen szándékkal követte el. Az elsőfokú bíróság által helyesen megállapított és ekként irányadó történeti tényállás szerint a vádlott a sértett fejét és testét részben ököllel, részben pedig eszközzel többszörösen bántalmazta, és ez a magatartás egyértelműen a testi sértés okozásának direkt, egyenes szándékára utal. A többszörös ökölütések és eszközös bántalmazás, amely nem kíméli a fejet sem, egyértelműen azt támasztja alá, hogy a vádlott előre látta a magatartásának lehetséges következményeit, amelyhez érzelmileg nem közömbösen viszonyult, hanem azt kimondottan kívánta. Ezért tehát a vádlott a terhére megállapított testi sértési cselekményt egyenes szándékkal valósította meg. További súlyosító körülmény, hogy a vádlott a vele szemben azonos jellegű bűncselekmény miatt már folyamatban lévő büntetőeljárás hatálya alatt

követte el a jelen eljárás tárgyát képező bűncselekményét, miként az ittas állapotban történő elkövetés is súlyosító körülményként értékelhető.

A felsorolt enyhítő és súlyosító körülmények pontosítása mellett az elsőfokú bíróság által kiszabott szabadságvesztés mind tartamában, mind pedig a próbaidő mértékét illetően megfelelően szolgálja a Btk. 79. §-ában meghatározott büntetési célokat, ezért a kiszabott szabadságvesztésnek sem a súlyosítására, sem pedig az enyhítésére nem kerülhetett sor. A a vádlottal szemben alkalmazott szankció neme és mértéke megfelelően igazodik a cselekmény tárgyi súlyához, a deliktum és az elkövető társadalomra veszélyességéhez, a bűnösség fokához, valamint az enyhítő és súlyosító körülményekhez. Ezért tehát az ítélet tábla sem az enyhítést célzó védelmi, sem pedig a súlyosítást célzó ügyészi fellebbezéssel nem értett egyet.

Osztotta ugyanakkor a másodfokú bíróság a fellebbviteli főügyészség álláspontját abban a kérdésben, hogy a vádlott nem érdemes az előzetes mentesítésre.

A Btk. 102. § (1) bekezdése értelmében a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén a bíróság előzetes mentesítésben részesítheti az elítéltet, ha arra érdemes. Az érdemesség megítélése minden esetben mérlegelési kérdés, de az ebben való állásfoglalásnál a bíróság más szempontokat értékel, mint a bírósági utólagos mentesítésnél. A felfüggesztett szabadságvesztésre ítélet esetén általában a cselekmény tárgyi súlya és az elkövető személyében rejlő társadalomra veszélyesség foka csekélyebb, ezen túlmenően szintén mérlegelés tárgyát képezi, hogy indokolt-e a vádlottal szemben alkalmazni az előzetes mentesítést, amely további kedvezményt jelent a számára. A bírói gyakorlat következetes abban, hogy az érdemesség megítélésénél mind az elbírálás alatt álló cselekmény tárgyi súlyának és a bűnösség fokának, mind pedig az elkövető személyiségének, társadalomra veszélyessége fokának, és az eddigi életvezetésének van jelentősége. Az ítélezési gyakorlat szerint az előzetes mentesítésben részesítést megalapozhatják az olyan körülmények is, amelyeket a bíróság a büntetés kiszabása körében enyhítő körülményként vagy pedig olyan tényezőként értékelt, amely a kiszabott szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztését indokoltá tette. (BJD 8779.) A bírói gyakorlat szerint az előzetes bírósági mentesítésre való érdemesség megítélésénél az elkövető személyiségét, az életvitelét, a bűncselekmény jellegét, az elkövetés körülményeit és annak indító okát összevetve kell értékelni. (BJD 9986.) Ebből a szempontból jelentősége van a terhelt által elkövetett bűncselekmény tárgyi súlyának és a cselekmény jellegének is.

A vádlott előzetes mentesítését illetően a Budapest Környéki Törvényszék a döntését mindössze azzal indokolta, hogy a vádlott az előzetes mentesítésre a személyi körülményei és az élethelyzete alapján mindenképpen érdemes.

A fentebb kifejtett értelmében az ítélet tábla sem a cselekmény tárgyi súlyára, sem a végrehajtás módjára tekintettel nem találta érdemesnek a vádlottat az előzetes mentesítésre. Különösen igaz ez az a megállapítás annak szem előtt tartásával, hogy a vádlott a jelen eljárás tárgyát képező bűncselekményét a vele szemben - hasonló bűncselekmény miatt – már folyamatban lévő büntetőeljárás hatálya alatt követte el. Ilyen körülmények között – a másodfokú bíróság álláspontja szerint – fel sem merülhetett az előzetes mentesítésben részesítésének lehetősége.

A kifejtettek értelmében a Fővárosi Ítélet tábla a Budapest Környéki Törvényszék ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg az elsőfokú ítélet egyéb törvényes rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdésének felhívásával helybenhagyta.

A további enyhítést célzó védelmi fellebbezések nem vezettek eredményre, ezért a másodfokú bíróság kötelezte a vádlottat a másodfokú eljárásban felmerült bünygyi költség viselésére a Be. 613. § (1) bekezdése alapján, figyelemmel a Be. 574. § (1) bekezdésében írtakra is.

Budapest, 2018. év október hó 25. napján

Dr. Hrabovszki Zoltán s.k.
a tanács elnöke

Dr. Németh Nándor s.k.
előadó bíró

Dr. Halász Etelka s.k.
bíró

A Budapest Környéki Törvényszék 17.B.37/2017/33. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 4.Bf.121/2018/6. számú ítéletében írt változtatással a 2018. év október hó 25. napján jogerőre emelkedett és - a szabadságvesztés kivételével - végrehajthatóvá vált.

Budapest, 2018. év október hó 25. napján

. Hrabovszki Zoltán s.k.
a tanács elnöke